

TOELICHTING

HET CO-DESIGN CANVAS

EEN EMPATHISCH CO-DESIGN INSTRUMENT MET MAATSCHAPPELIJKE IMPACT

DOELSTELLING

Je kunt het instrument inzetten om een open en onderzoekende dialoog over ieders ervaringen en belangen te faciliteren. Het ondersteunt bij het afstemmen van verwachtingen en doelstellingen en kan inzicht en begrip creëren. Het helpt in het bespreken van kennis, machtsverhoudingen en verantwoordelijkheden.

ONTWIKKELAAR

Wina Smeenk, Anja Köppchen, Gène Bertrand en bewoners Ransdaal en gemeente Voerendaal

AANLEIDING

Het Co-Design Canvas is ontwikkeld met als doel om samenwerkingen rondom maatschappelijke uitdagingen met verschillende betrokkenen (uit private, politieke en publieke levenssferen) open en transparant te starten, plannen, uitvoeren en evalueren.

SUBDOELSTELLING

Het instrument ondersteunt bij:

- het faciliteren van een open en transparante onderzoekende dialoog over ieders ervaringen en belangen
- het afstemmen van verwachtingen en doelstellingen op proces, concreet resultaat en qua impact
- het creëren van inzicht en begrip over de lokale situatie vanuit verschillende perspectieven
- het bespreken van kennis, machtsverhoudingen en gedeelde verantwoordelijkheden in zowel het plannen en uitvoeren als het evalueren van een co-designproces.

Je kunt het instrument inzetten om erachter te komen wat de focus van de gemeenschappelijke vervolgactiviteiten (co-designactiviteiten en -omgeving) zou moeten worden en om de gewenste resultaten en impact te bereiken.

Het invullen van het canvas is dus geen doel op zich. Een co-designtraject is een iteratief en gezamenlijk creatief leerproces.

DOELGROEP(EN)

- Docenten
- Studenten
- Werkveldprofessionals
- Onderzoekers
- Management Onderwijs
- Management Werkveld
- Klanten, bewoners, burgers en belanghebbenden

SOORT INSTRUMENT

- Werkvorm
- Handleiding
- Dialoogtool
- Creatieve co-design sessies, generatief ontwerponderzoek

TREFWOORDEN

- Co-design
- Collectieve kennis gebruiken
- Strategie
- Versterken samenwerking
- Verwachtingsmanagement
- Samen richten en (her)inrichten (SRI)
- Lerend en Onderzoekend Samenwerken (LOS)

TOELICHTING

HET CO-DESIGN CANVAS

EEN EMPATHISCH CO-DESIGN INSTRUMENT MET MAATSCHAPPELIJKE IMPACT

CONTEXT	<p>Het Co-Design Canvas kan in diverse contexten en op verschillende thema's en allerlei vraagstukken worden ingezet. Het snijdt door disciplines, domeinen en organisatie silo's heen.</p> <p>Zowel profit- als non-profitorganisaties, overheidsinstanties, kennisinstellingen, burgerinitiatieven, ontwerpers en andere professionals kunnen initiatiefnemer zijn. Om een co-designsessie te begeleiden is een (onafhankelijke) facilitator aan te bevelen.</p>
NIVEAU	<ul style="list-style-type: none">- Operationeel- Tactisch- Strategisch
CREATIVE COMMONS LICENTIE	<p>Naamsvermelding - Niet commercieel - Gelijk delen</p> <p><i>Toelichting:</i> met deze cc licentie kan een ander de tool wel naar eigen inzicht aanpassen maar is hij verplicht om dit te doen met naamsvermelding, onder dezelfde cc licentie en de tool mag niet voor commerciële doeleinden worden ingezet.</p>
CONTACTPERSONEN	<p>Wina Smeenk (wina.smeenk@inholland.nl) Anja Köppchen (Anja.Koppchen@inholland.nl) Organisatie: Inholland</p>
DATUM LAATSTE VERSIE	2020
ONTWIKKELPROCES	<p>Het instrument is ontwikkeld binnen het Horizon 2020 project SISCOODE – Co-Design for Society in Innovation and Science, in samenwerking met bewoners van het dorp Ransdaal en de gemeente Voerendaal in co-design sessies en tests. Het is gebaseerd op verschillende theorieën, zie bronnenlijst.</p>
EFFECTIVITEIT	<p>Het co-design canvas is ontwikkeld en getest in een pilot in een kleine gemeente in Zuid-Limburg met een coalitie van beleidsmakers en burgers met het doel om de leefbaarheid van hun dorp toekomstbestendig te waarborgen en burgerparticipatie te stimuleren. De deelnemers aan deze pilot waardeerden vooral dat het canvas zorgt voor helderheid, overzicht en inzicht met betrekking tot ieders rol en belang binnen de samenwerking. Het zorgde daarmee ook voor een gemeenschappelijke taal en meer wederzijds begrip (empathie).</p>
RANDVOORWAARDEN	<p>Het co-design canvas kan op verschillende manieren en op verschillende momenten in het proces worden ingezet:</p> <ul style="list-style-type: none">- Voorbereiding: In de voorbereiding van een multi-stakeholdergesprek kan het canvas helpen om te bepalen welke partijen moeten worden uitgenodigd.- Facilitering van een gesprek/onderzoekende dialoog: bij een constructief gesprek met verschillende betrokkenen is een gespreksleider/facilitator aan te raden. Daarbij vraagt een online sessie (bijvoorbeeld met behulp van Miro) andere voorwaarden dan een fysieke sessie (denk bijvoorbeeld aan grote prints en post-its). Zie de bijbehorende handleiding bij het instrument voor enkele tips en praktische handvatten.

TOELICHTING

HET CO-DESIGN CANVAS

EEN EMPATHISCH CO-DESIGN INSTRUMENT MET MAATSCHAPPELIJKE IMPACT

MEER INFORMATIE

Aanvullende materialen zijn beschikbaar:

- [Het Co-Design Canvas Compleet: Handleiding + canvaskaarten](#)
- [Afdrukbare versie van de canvaskaarten op A4-formaat of groter](#)

Meer informatie is te vinden op:

<https://siscodoproject.eu/cube/>

<https://www.inholland.nl/onderzoek/publicaties/het-co-design-canvas/>

<https://www.inholland.nl/onderzoek/onderzoekslijnen/societal-impact-design/>

Daarnaast kunnen in delen van het canvas aanvullende instrumenten ingezet worden, waaronder de SISCODE toolbox. Deze is het resultaat van uitvoerig onderzoek naar bestaande co-designinstrumenten en -werkwijzen en is te downloaden via de SISCODE-website: siscodoproject.eu/resources/.

Tevens vind je op deze website een selectie van tools specifiek voor beleidsontwikkeling: www.siscodoproject.eu/repository/.

Daarnaast verwijzen de canvaskaarten naar co-design werkvormen uit *Shake It!*

Een design thinking spel voor innovatie en transformatie:

www.managementboek.nl/boek/9789024404827.

Aanvullend wordt er geput uit bewezen en online beschikbare methoden en toolkits, zoals de Design Method Toolkit van de Digital Society School (toolkits.dss.cloud/design/) en de SILearning Repository van de Social Innovation Community (silearning.eu/tools/).

BRONNEN

Lee, J-J., Jaatinen, M., Salmi, A., Mattelmäki, T., Smeds, R., & Holopainen, M. (2018). *Design Choices Framework for Co-Creation Projects*, International Journal of Design, 12(2), 15-31. <http://www.ijdesign.org/index.php/IJDesign/article/view/2782/814>

Smeenk, W. (2019). *Navigating empathy: empathic formation in co-design*. Technische Universiteit Eindhoven.

Willenborg, A. & Smeenk, W. (2017). *Shake It! Een design thinking-spel voor innovatie en transformatie*. Amsterdam: Boom Uitgevers.

OPMERKINGEN

Both the English and Dutch version are available as a complete pdf with a manual and as a printable pdf of the co-design canvas cards:

- [The Co-Design Canvas Complete: Manual and canvas cards](#)
 - [Printable version of the canvas cards in A4 size or bigger](#)
-